

(Povlsen) ganske kort var inde paa forleden Dag. Vi ved alle, at paa indeværende Aars Finanslov er der en Bevilling paa 15,000 Kr. til kommunale Efterskoler. Den blev modtaget med stor Velvillie fra alle Sider, da den i sin Tid kom ind, og den samme Sum er opført paa det Finanslovsforslag, vi behandler i dette Øjeblik. Nu ved jeg ikke, om der kommer rigtig Gang i den Sag, saa Bevillingen bruges. Jeg har set, at man adskillige Steder har talt om at bruge den, og jeg har set, at den højtærede Kultusminister for et enkelt Steds Vedkommende — jeg tror, det er Sorø — har godkendt en Skoleplan. Men maaske kan Ministeren, naar han faar Ordet, give os Oplysning om, i hvilket Omfang den Bevilling kan tænkes at ville blive benyttet. Det skulde glæde mig, om den vilde blive benyttet i høj Grad, men jeg vil tilføje, at jeg og sikkert flere med mig havde ventet at se den Bevilling under en anden Form i Aar end den, den har paa indeværende Aars Finanslov. Under Behandlingen sidste Aar blev der fra forskellige Sider gjort gældende, at det vilde være heldigt, om det ikke alene var Kommunerne, der kunde tage en saadan Undervisning op, men at ogsaa private Sammenslutninger maatte kunne faa Statsstøtte til en Opgave som denne. Jeg husker, at det ærede Medlem fra Verninge (Jensen-Sønderup), det ærede Medlem fra Kolding (Laursen) og flere andre ærede Medlemmer gjorde dette gældende, og ogsaa jeg selv lagde et godt Ord ind derfor, og forleden Dag hørte jeg det ærede Medlem fra Hornslet (Povlsen) gøre sig til Tolk for det samme. Det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen), der er en Slags Fader til denne Bevilling, tog velvilligt mod denne Henstilling, og den højtærede Minister svarede, at han vilde være villig til at tage en Forhandling op om dette Spørgsmaal, hvis han fik med Sagen at gøre. Den højtærede Minister har jo vedblivende med Sagen at gøre, og jeg haaber derfor, det maa komme til en Forhandling om dette Spørgsmaal i Finansudvalget, saaledes at Bevillingen kan blive vedtaget under en lidt anden Form, end den har paa det foreliggende Finanslovsforslag. Mange Steder ude paa Landet har Lærere med Held taget denne Dagundervisning op, og jeg synes, det er uretfærdigt, at de ikke kan faa Del i den Bevilling, der her er opført paa Finanslovsforslaget.

Der er et andet Forhold ved denne Bevilling, som jeg vil omtale med et Par

Ord. Da Bevillingen blev indsat, var vi allesammen glade over, at man holdt sig helt indenfor Frivillighedens Rammer. Nu forekommer det mig imidlertid, at den højtærede Minister i nogen Maade har brudt med dette Frivillighedens Princip. Jeg hentyder til et Cirkulære fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet af 30. Maj d. A. til Skoledirektionerne om denne Fortsættelsesundervisning. I dette Cirkulære staar der bl. a. følgende: „Med Hensyn til Lærerkrafterne maa det bemærkes, at det antagelig adskillige Steder vil kunne overdrages Folkeskolens sædvanlige Lærerkrafter at undervise i Fortsættelseskolen, hvortil de maatte være pligtige uden særligt Vederlag, for saavidt Timerne lægges indenfor det normerede Timetal“. Ministeren mener med andre Ord, at man skulde kunne tvinge Folkeskolens Lærere til at undervise i Efterskolerne. Det er efter mit Skøn ganske forkasteligt. Jeg ved ikke, hvad Grund den højtærede Minister har haft til at stille en saadan Tvang i Udsigt, maaske har han set, at adskillige Lærere, ogsaa Lærere, som indtager en fremskudt Stilling indenfor Lærerstanden, har sagt, at saalænge § 8 bestaar, vil de ikke optage et Arbejde i Ungdomsskolen, en Opgave, der ellers — det indrømmer de — laa dem nær. Jeg ved ikke, om det er saadanne Udtalelser, der for den højtærede Minister har været Grund til at stille denne Tvang i Udsigt, saa at han siger til disse Lærere: Naa, I vil ikke, I vil strejke, saa skal jeg sandelig lære jer at arbejde. Jeg ved ikke, om det er Ministerens Bevæggrund, jeg ved for øvrigt heller ikke, med hvad Ret Ministeren kræver, at Folkeskolens Lærere uden Vederlag skulde paatage sig en saadan Undervisning. Hvis den højtærede Minister har en Ret, vil jeg imidlertid haabe, han ikke bruger den. Det er vigtigt, at de unge kommer frivilligt til denne Undervisning, men det er sandelig lige saa vigtigt, at Læreren kommer fuldkommen frivilligt. Hvis man her vil benytte Tvang, kommer man ud i det fuldkommen bagvendte.

Jeg skal dernæst omtale nogle Ting vedrørende Friskolerne paa Landet. Jeg ser med Glæde, at Ministeren har imødekommet et Andragende fra Dansk Friskoleforening om Statsstøtte til Børnebogsamlinger i Friskolerne, saaledes at der nu ydes dem 1,000 Kr. om Aaret til saadanne Børnebogsamlinger, men det vilde have glædet mig endnu mere, om den højt-